

Norges klimapolitikk fram mot Paris

Taler

Tine Sundtoft

Dato

2 mars 2015

Sted

Café Christiania, Oslo

Omstendigheter

Frokostmøte med Civita

1 Jeg vil aller først takke forrige taler, Connie Hedegaard. Hun har vært -- og er --
en inspirasjon for meg. Jeg vil også bruke anledningen til å takke henne for den
måten hun tok i mot meg på da jeg var ny som klima- og miljøminister i det
internasjonale arbeidet. Det satte jeg stor pris på.

5

Forrige måned var jeg så heldig å få besøke Antarktis. Stillheten og storheten var
overveldende. Isen som strakte seg ut til jeg ikke kunne se lenger på grunn av
jordens krumming. Jeg var på det kaldeste, mest forblåste, tørreste og mest
isolerte kontinentet på jorda. Det var med ærefrykt jeg satte foten på toppen av
10 den 2000 meter tykke isen.

$\frac{3}{4}$ av verdens ferskvann er lagret i denne iskappen som dekker Antarktis. Men
den globale oppvarmingen gjør at isen på Grønland og deler av Antarktis
smelter. Om all isen smeltet, ville havet på jorden stige 70 meter. Vannet ville nå
15 toppen av Oslo Rådhus. Land som Danmark og Maldivene ville stått under
vann.

Smelting av all isen er heldigvis helt usannsynlig, og ville tatt tusenvis av år. Men
det viser hvilke voldsomme krefter vi står overfor.

20

Global oppvarming er -- som Connie Hedegaard forklarte -- en av de største
utfordringene i menneskehetens historie. Konsekvensene av klimaendringene
truer verden slik vi kjenner den. Global oppvarming truer livsgrunnlaget for
fremtidige generasjoner.

25

Vi ser endringene allerede. I Norge må vi være forberedt på mer intens nedbør,
flere flommer, flere jordskred og mer intense stormer. Vi kan forvente økt risiko

for tørke og skogbrann. Det brant i fjor vinter i Lærdal, Flatanger og på Frøya
30 etter en uvanlig tørr periode. Til sammen gikk over hundre bygninger tapt. Vi
kan ikke si at disse hendelsene skyldes menneskeskapte klimaendringer. Men vi
må være forberedt på mer ekstremt og uvanlig vær framover. Noen endringer er
uunngåelige, men de svært farlige endringene kan fortsatt unngås.

35 Utfordringen er å ta riktige valg før det er for sent.

I dag vil jeg snakke om de internasjonale klimaforhandlingene frem mot Paris i
desember i år. Global oppvarming er en utfordring som krever internasjonale
løsninger. Uten internasjonalt samarbeid finner vi ingen løsning.

40

Jeg vil også snakke om vårt styrkede samarbeid med EU i klimapolitikken. Dette
har blitt særlig aktuelt etter at vi foreslo felles oppfyllelse med EU av
utslippsforpliktelsen våre under den nye klimaavtalen som skal forhandles frem
i Paris.

45

I Paris vil verdens land forsøke å oppnå enighet om en ny, internasjonal
klimaavtale som skal gjelde fra 2020. Avtalen vil være et avgjørende bidrag for å
nå togradersmålet. Slik at vi er på riktig vei -- mot en utslippsbane uten farlig
global oppvarming. Der Kyotoavtalen hadde mål for kun noen få, rike land, vil
50 Paris-avtalen inkludere alle land. Men ulike land vil påta seg ulike
utslippsforpliktelser i lys av nasjonale forskjeller. De rike landene må gå i front
med å kutte utslipp og gi økonomisk støtte til utslippskutt i utviklingsland.

Men vi kan ikke løse klimaproblemene ved å holde på den utdaterte todelingen
55 av verden som ligger i Klimakonvensjonen fra 1992. Der har bare noen land
forpliktelser. Store utslippsland som Kina, Brasil og Sør-Afrika må også ha
forpliktelser i den nye avtalen. Kina er for eksempel i dag verdens desidert
største utslippsland, mer enn dobbelt så stor som USA. Dette må reflekteres i en
avtale om den skal være effektiv. Alle land, bortsett fra de minst utviklede
60 landene og små øystater, oppfordres derfor til å offentliggjøre et ambisiøst,
kvantifiserbart klimamål før Parismøtet.

Vår regjering har allerede utarbeidet en indikativ norsk klimaforpliktelse for
2030. Vi foreslår at Norge skal påta seg et utslippsmål på minst 40 prosent
65 reduksjon sammenlignet med 1990. Dette tilsvarer EUs klimamål. Et tettere
bånd til EU styrker det regionale samarbeidet. Et styrket EU gir sterke signaler

til viktige handelspartnere og aktører på den internasjonale arena. Slik gir vi tydelige signaler om at vi ønsker å ta del i den grønne dugnaden EU leder an.

70 Dette vil styrke de internasjonale forhandlingene.

Jeg tror EU er en del av svaret. Men EU kan ikke redde verden alene. USA og Kina sitter på nøkkelen. En avtale uten dem blir lite effektiv.

75 En effektiv avtale er en avtale som både har bred deltakelse og sterke mål. Vi vil jobbe for å sikre nettopp dette. Norge skal fortsette å ha en brobyggerrolle internasjonalt i arbeidet fram mot en global klimaavtale i Paris.

Internasjonale forhandlinger vil alltid være preget av mange ulike syn. Det vil
80 være motstridene interesser og krefter som drar i ulike retninger.

Jeg håper vi kan se mål som er ambisiøse nok. Om det ikke skjer, så er det desto viktigere å lage en avtale som kan styrkes over tid.

85 Lykkes vi i Paris, vil det bli en historisk avtale. Men vi må også lykkes i Norge. Jeg kan forsikre alle om at vi skal gjøre vår del av jobben. Norge skal bli et lavutslippssamfunn. Det krever omstilling. Vi er godt i gang med dugnaden.

Ved å knytte oss tettere opp til EU, blir vi del av en felleseuropeisk
90 omstillingsprosess mot et lavutslippssamfunn. Det gir samtidig Norge og norske bedrifter forutsigbarhet og fleksibilitet. EU har vært en pioner i klimapolitikken. De har satt seg tydelige mål for 2020, 2030 og veien fram mot 2050. EU har maktet å redusere egne klimagassutslipp.

95 Norge ønsker en felles oppfyllelse av klimaforpliktelsen sammen med EU. Slik kan vi nå klimamålet om minst 40 prosent utslippsreduksjon i 2030 sammenlignet med 1990-nivået. Regjeringen vil fram mot klimakonferansen i Paris arbeide for å få en intensjonsavtale med EU som et første steg for å få dette til.

100

Norge har siden 2005 samarbeidet med EU om utslippsreduksjoner innenfor EUs kvotesystem. Kvotemarkedet gjelder for fastlandsindustrien og petroleum -- omtrent halvparten av norske utslipp.

105 Her vil enkelte industrier vil måtte gjøre store endringer og grep. Men det er

også viktig å huske en omstilling til grønn konkurransekraft gir mange nye muligheter.

110 Petroleumssektoren vil ikke lenger utgjøre vekstmotoren i norsk økonomi. Vi må uansett starte en omstilling fra fossilbaserte næringer mot grønnere næringer. La meg ta et eksempel. På Karmøy planlegger Hydro å bruke 3,9 milliarder kroner på å utvikle verdens reneste aluminiumsproduksjon. Anlegget vil produsere aluminium med verdens minste CO₂-fotavtrykk. Enova bidrar
115 med 1,5 milliarder. Her bidrar norsk industri til å utvikle ny og miljøvennlig teknologi. Piloten vil bli den største investeringen i fastlandsindustrien utenom olje og gass på et tiår.

Videreføring av forskning, utvikling og etablering av pilotanlegg er altså viktig
120 for å lykkes. Her satser regjeringen allerede betydelige midler, for eksempel gjennom Klima- og energifondet.

Norsk næringsliv har en enorm kompetanse. Dette er Norges styrke. Ved å gi våre bedrifter samme vilkår som EU, legger vi til rette for at næringslivet kan
125 utnytte og utvikle kompetansen på en god måte. Da kan omstillingen skje hurtig, presist og i tide. Da kan vi ta riktige valg før det er for sent.

Den andre halvparten av norske utslipp er ikke med i kvotesystemet. Det gjelder blant annet utslipp fra transport, bygg, jordbruk og avfall.

130 EU skal kutte utslippene med 30 prosent i ikke-kvotepliktig sektor sammenlignet med 2005, blant annet på transport, bygg, jordbruk og avfall. Dette målet fordeles slik at hvert land får et nasjonalt mål mellom 0 og 40 prosent utslippskutt. Fordelingen skal skje på en rettferdig måte basert på BNP
135 per innbygger og justeres for kostnadseffektivitet. Norge, som et rikt land, må være forberedt på et mål godt over gjennomsnittet på 30 prosent. Et slikt mål krever sterkere lut i klimapolitikken fremover.

Selv om det åpnes for en viss fleksibilitet og mulighet for å samarbeide med EU-
140 land, vil dette nye målet kreve en sterkere innsats i den nasjonale klimapolitikken fremover. Men også her er regjeringen godt i gang. Økt satsing på jernbane og kollektivtrafikk, lavere avgifter for ladbare hybridbiler, og styrket miljøteknologisatsning i Innovasjon Norge. La meg også ta et konkret eksempel her. I fjor ble 31 prosent av alle elbiler i EU og EFTA solgt i Norge. Norge har

nå den høyeste andelen elbiler per innbygger i verden.

Jeg tror det norske markedet er et viktig bidrag til at bilindustrien tør å satse på utvikling av null- og lavutslippsbiler. Slik er elbil-politikken et eksempel på
150 hvordan Norge kan stimulere til utvikling av ny og klimavennlig teknologi også internasjonalt.

Men verken EU eller Norge kan redde verden alene. Global oppvarming er kanskje den største utfordringen i menneskehetens historie og vil kreve en
155 enorm omstilling for alle verdens land.

Mange har stilt spørsmål om Norges rolle i den internasjonale klimapolitikken vil endres dersom vi knytter et tettere bånd til EU. Jeg tror ikke dét.

160 Under klimaforhandlingene i Lima i fjor fikk Singapores miljøminister Vivian Balakrishnan og jeg i oppgave å lede konsultasjoner om ny avtale som kunne peke fram mot Paris. Oppgaven vi fikk, er blant annet en anerkjennelse av den brobyggerrollen Norge har spilt i en årrekke i disse forhandlingene.

165 Norge skal fortsatt ha en egen stemme i klimaforhandlingene.

Jeg tror Norge vil fortsette å ha en brobyggerrolle. Vi har tillitt blant mange land. Vi vil fortsette å være pådriver for ambisiøse mål og forpliktelser for at avtalen i Paris skal bli et solid steg i riktig retning. Vårt store engasjement på
170 klimafinansiering vil også fortsette upåvirket.

Klima- og skogsatsingen er for eksempel et av Norges viktigste internasjonale bidrag. Dette er effektiv klimapolitikk, som gir globale utslippsreduksjoner og lokal forankring for bærekraftig utvikling.

175 Norge har i stor grad felles syn med EU. Vi vil kunne samarbeide med dem om å få mest mulig gjennomslag i de internasjonale forhandlingene. Samarbeidet med EU vil også kunne gi større muligheter for norske bedrifter som kan levere nye løsninger inn i det grønne skiftet som er i gang både i EU og i Norge.

180 Det åpner for at riktige valg kan tas i tide.

185 **Kilde**
www.regjeringen.no

Emner
Innledning, Klima

URI
190 <https://www.virksommeord.no/tale/norges-klimapolitikk-fram-mot-paris>

195

200

205

210

215

220